

D'esquerra a dreta
mossèn Costa Bonet
els anys vuitanta.
(Foto: Mariano Planells.),
i la costa des
Cubells, parròquia
que regentà
els anys trenta.
(Foto: Josep Mari.)

Enyorament

per Josep Planells Bonet

*A Mn. Antoni Costa Bonet
en el seu decés, 10/12/98*

M'aconsellà que fugís. Això era el que feia. Arribava ja a Sant Josep i aquell dia no em vaig cansar mica. Allí vaig trobar uns coneixuts de Sant Josep que s'havien escapat de la matança del Castell. Eren en Pep de cas Costes, un guàrdia civil cunyat del capellà Coques i una altra persona que no record el nom. El guàrdia s'havia romput una cama saltant del Castell i el portaven amb una somereta. Vaig acabar de fer el camí amb ells. L'arribada al poble devia ser un quadre llastimós. Vestits amb pellerings i ells colpejats per tot el cos.

Però el moment més trist de tot aquell temps de guerra va ser quan els revoltats de Franco ja s'havien fet seua l'illa i jo havia tornat a les feines de vicari de la parròquia de Sant Josep. Una nit em vengueren a buscar amb moltes presses. Havia de confessar una persona que anava a morir. Era un jove del poble que durant la dominació republicana havia fet guàrdia en una petita habitació on havien tancat les persones més significades de la dreta i, a més de fer-los guàrdia, també els va fer una mica de befa i els maltractà de paraula. Eren dos els que cercaven, però l'altre pogué escapar. Quan aquell jove va veure que la seua vida no valia res i li varen demanar si es volia confessar va dir que sí, però que únicament ho faria amb un vicariet. Així que em va tocar confortar espiritualment l'única persona que morí a Sant Josep a causa de la guerra. Aquella confessió apressada, vora una cuneta de la carretera des Cubells, m'ha acompanyat sempre. Que al cel sia! No havia fet cap mal, coses de boixots de poc enteniment. ■

A la fi te n'has anat.
Aquesta textura teua
de fort filament
es rompia a poc a poc.
Han passat els anys
i les darreres fibres
s'han rendit a la caducitat.
Semblava que et volies perllongar dins el temps.
Amb tot, tu sabies que aquest cos s'ensulxeix
i no pot passar més enllà.
Des de la trona ho havies predicat:
la vida de l'home
és com l'herba dels camps:
"ha tret florida al matí
i al vespre es marceix i s'asseca".
Per això, no et detengueres
en una paraula efímera,
ben prompte s'apoderà de tu
una inquietud per la bellesa eterna.
Estudiaras molt,
i des d'aquest lloc d'Albarca
fores cosmopolita
amb l'esguard arreu del món.
La llengua d'esperantista
et serví de vehicle per arribar a llocs inusitats.
No hi hagué tema que no l'abordasses:
sociologia, història, literatura,
però, sobretot, Déu.
Aquest fou l'argument preferit que arrancà la teua
[eloqüència]

amb mots ben definits, contundents,
espurnejant amb delicadesa,
com sabies expressar-ho tot,
quan parlaves o escrivies.
La teua figura menuda
belluga encara pels camins de Sant Mateu,
et memoritzen, era inconfusible.
Ara has passat la frontera
i t'has fet tot record.
Aquesta nit hem vist el cel tapat d'estrelles
i tu eres amunt, més amunt.
"Que el cor dels àngels t'aculli
i tenguís amb Llätzer,
en altre temps pobre,
un repòs etern".

Sant Rafel, 19/12/98